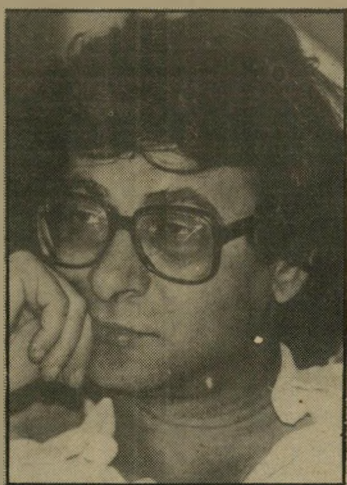

מחמוד דרויש

הרוצח והקורבן

לא עלצתי למראה ההסגנות בתל אביב, שהרי זה גזלו מאיתנו את כל התפקידים: הם (הישראלים — ר.ש.) הרוצחים הם הקורבנות. הם הכואבים והם הצועקים. הם החברות והם הורגים. הם המנצחים הם המובסים. לא עלצתי למראה הסגנות אלו כי זה מניח חישות את העלמתם של גיבורי ההצדקה. הם (הישראלים — ר.ש.) התרגלו למלחמות קלות, ולנצחונות קלים. מערכת ההבחירות בין שתי המפלגות הגדולות הקלה על הסתתרות רחובות תל אביב לעשרות אלפי מפגנים. קורבנותיהם התססו אותם, דבר אשר הביא קצין בכיר (אלי"ם אלי גבע — ר.ש.) לידו כך שיתפטר.

דרויש

האזנתי לרדיו שלהם ולא הבנתי את סוד הבכי. המנצח מובס מבפנים. המנצח חיפש לאבד את זהותו: את זהותו בקורבן. לאיש מהם אין זכות לניצחון הזה: להיות הקורבן. כי שלילת "תפקיד" זה מבעליו האמיתיים הופכת על סיו את שערך ההצלחה של הצדק. במקומנו הם צעקי, ובמקומנו כבו, ובמקום מה שהיו ראויים לו — ניצחו. היש משהו אכזרי יותר מהדלון זה שנמל בהלקנו. לא לבטא את הניצחון, ולא את התבוסה. להיות מחוץ לבימה, ולהיפיע עליה רק כאובייקט, שאחרים מתבטאים במקומו כראויים.

אם תרצו אין זו אגדה. כך קבע תיאודור הרצל את סיסמת הצינונות הקוראת להקמת מדינה לעם שאין לו אדמה על אדמה שאין לה עם; ובמצור על בירות, שהעיר על קיומה של עם שאדמתו בבדידות פולשים שגזלו ממנו אדמה זו, תיקן נתן זך, אחד ממשוררי המודרניזם העברי, את סיסמתו של הרצל באירוניה מבריקה:

אם תרצו אין זו אגדה: נצח ישראל לא ישקר.

אולי אפילו לא ישאר

כדי לשקר.

עשרות שירים עבריים מנסים לבטא, במקום השירים הערביים, את המצור על בירות, ולהוות מחאה על הטבח. הם (הישראלים — ר.ש.) החוטאים והם המחליים. הם הרוצחים והם מזילי הדמועות. הם המבצעים מעשי-טבח והם עושי מישטט הצדק.

(מתוך זכרון לשכחה, עכו, 1987, עמ' 87-88)

תירגם: ראובן שניר

מנגד

בדרכי גבלס

זכות היוצרים" על "יודיאנאצים", בהקשר עם מלחמת-הלבנון ומה שמתרחש כיום בשטחים הכבושים, שמורה כמובן לפרופסור ישראלי ליברל, ביץ, ואין לי שום כוונה לשאול אותה ממנו. לעי תים גם נוצר הרושם שהוויכוח אם מה שמתרחש כיום בארץ הכבושה רומה או שאינו רומה למה שאירע בזמנו תחת שלטונו של הרייך השלישי מסיט את תשומת-הלב ממקום שהיא חייבת להת- מקד בו אל אזור הדימוזים של התגוררות וזאת גרורות-שכנגד עקרות, ובכך הוא משיג את ההיפך ממה שנתכוון אליו.

אבל לא אנשים כאנשי יש"ע שלנו יניחו לנו לחדר את הוויכוח במקום שאנחנו מבקשים לח- רדו. וכך הם עצמם, במעשיהם אבל גם בהת- בטאויותיהם, מעלים שוב ושוב בוויכוח ובתודעה את ההשוואה המחרידה עם העבר.

כך, דרך דוגמה, בעת שעמדו ופירסמו כתובת האחרונה של נקודה, "עיתון היישובים ביהודה, שומרו וחבל עזה", את תצלומי שלי בצד תצלומי הנאה אף הוא של מנהיג אש"ף שנרצח, אביר ג'יהאד. וזאת במאמר שכתורתו מרברת בעד עצמה: "עבר חנף לארזן בלתי-מוגדר".

נכון שרוב קיצוץ של הבעלי-מחבר שלנו, אחר הילל וייס, יוצא כנגד ידידי חיים באר, שסיפרו ענת הזמיר הוא הנתקף הראשי כאן, ואולם, שיטת ה"innuendo" (הכפשה באמצעות רמו עקיף) המי שמת את הכותב מעלה מיד בוויכוח את מי שהתמחה בה בעבר הלא-רוחק. אחרי הכל, מה היה זה שהעלה למדרגת אמנות מתוחכמת את השיטה שבה צילומי יהודים וזוגו והוסמכו לצילומי עכ" כרושים, כשהכוונה היא להחזיר לתודעה הבלתי- אנינה את המסקנה המתבקשת מאלה כביכול: אלה כאלה נושאי נגיף הרבר ולפיכך ראוי לבערם מן העולם.

לא במיקרה מרבר אותו וייס (שוורץ היה ככל זאת מתאים יותר), בהקשר עם ענת הזמיר, על "משהו כמו איידס כמחלת-זרוח לאומית".

אננים בצבא הכיבוש ומרצים באוניברסיטאות המטרבים לשרת כמותו צבא.

רק טרנספר

ובכל זאת יש נקודת-אור נקודה חשכה זו שלנו. שהרי אלמלא אותו "עיתון יישובים" לא היינו יודעים — מכל מקום, לא מפי גבורת יש"ע בעצמה ובכבודה, או "מפי הסוס", כפי שנהוג לומר בלשונות הגויים — כי גוש הסיקריקון שלנו אימץ לעצמו את תורתו של מרן הרב כהנא שליט"א כ"עץ חיים" זה שהוא מחויב בו ככצור יישעו.

וכך כותב משה בן-יוסף (הגר), והוא כמדומה דווקא מאלה ששמועה עמומה על דבר תרבות ליבראלית אירופית הגיעה אי-פעם לאוזניו כעבר הרחוק, באותה חוברת ג'יהאדית עצמה:

רק טרנספר

כאשר אמרנו לפני שנה טרנספר (נקודה מס' 109, אפריל 1987, באו למרוח דבש על שפתותינו ולהפיקנו לקח שאין בזה צורך; בקונסטלציה מדינית "נבונה" אפשר גם שישבו "בן ערב, בן נצרת ובני", איש תחת גפנו ותחת תאנתו זה ליד זה.

ואנו שבים וטוענים כי זה לא היה אסתטי ולא מוסרי, ואפילו לא פוליטי, גם לפני 50 ו-100 שנה; והיום זה אבסורד גמור. אז — כשאי שרם ידע עד לאן תגיע המילחמה הזאת — כבר היה ברור שאחרת זה לא יילך.

היום רואים את זה בחוש אפילו במפ"ם (א"ג, האמנס? — נ"ז)... הטרנספר הכרחי לא רק מפני שאיננו יכולים — נוסף למה שאיננו רוצים (!!!) — לחיות ביחד; אלא מפני שכל פעולה המוניטרית למען ערביי ארץ-ישראל... מחלישה וממוטטת את האמת הצירי, נית, את הזכות היהודית על ארץ-ישראל ומעמידה אותה בספק.

כך חד חלק.

לפיכך טוב נעשה אם לא נלך שולל אחרי ררכי הנועם של אלה שכלשונו הגלויה של בן-יוסף זה "מורחים דבש על שפתיהם", ואל נתעה ונטועה לעולם עליידי חיוביו של עורך נקודת-החן שלנו, ישראל הראל, או על ידי פיו המפיק מרגליות של חכרו חנן פורת ושאר אבירי ביתא וחברו.

כי בדרכי גבלס הם הולכים. ואם עדיין לא הגיעו למה שעוד לא הגיעו אליו — אין זאת אלא מפני שאנחנו עוד לא איפשרנו להם זאת.

נתן זך: מ'קווי אוויר' — לקווי מוות של הספרות

"נקודה": קָשָׁל בּמַגְנוֹן הַחִיּוֹן הַלְאוּמִי

לתשומת-לכם של כל אלה ה"יונים" המרננות שוב: גשר, הירבנות. כיצד אשר הסכיופון אל שני פלגי אישיות: ראו הוזהרתם! נתן זך ■

מוסיקה

קול המוסיקה או

קול המוסכמות?

עכשיו שכבר מלאו חמש שנים לקול המוסיקה, אפשר שהגיעה השעה לחוש באוזני אלה

המופקדים עליו, שאנחנו מתקרבים באיטיות אך בכיטאה למאה ה-21, וכי רק תריסר שנים מפ" רידות בינינו לבין שנת 2000. בין שאר התכונות הדימוניות או המיתולוגיות המיוחסות לנו, קיימת גם האגדה שעל פיה אנחנו עם מוסיקלי: כך שקיים עוד פחות צידוק להשכיח את הנאתו ואת סקרנותו של חובבי-המוסיקה המצוי באמצעות סל המוזנות הבלתי-ימשתנה של מוסיקה קלאסית מוד כרת עד לזרא. ועל מה מתבסס החשש שמעט יותר מונטררדי או פרסל (Purcell), או אפילו שטוקהאוזן או פנרצקי היו גורמים לנו נזק בל- יתקון? למרבה הפליאה, כ"ו במאי, יום הולדתו החמישי של קול המוסיקה שלנו, נתבקשו אלה הקובעים מה נשמע ומה לא נשמע לתת דיוור לטעמים האישי שלהם ולהשמיע לנו את מה שהם היו רוצים לשמוע, לא את מה שהם חושבים שאנחנו מבקשים לשמוע. התוצאות היו מפ" תיעות, מעניינות ומגוננות כאחד.

אבל אנתנו, בנייתמותה רגילים שכמותנו, נר תרים רק עם שלושת הבית"ים הגדולים: באך, גטהובן ובראהמס, במינון ובכמות מרשימות אם גם לא מתוך הקפדה יתירה על הבחירה. מלבדם קיימים המוכן אלה שיש להם ערנות-עולם, ירוקיי עד מסוגם של מנדלסון וצואר פראנק שיציי רותיהם מושמעות כמעט בכל יום. אינני חושבת ששכובו אחד יוצא מבלי שנשמע את צליליו המוכרים של הקונצרטו לכינור של מנדלסון, מה שבהחלט תורם להרגשה של ותק, אך לא תמיד גם של רעננות וגיוון. אררבה, המאזין מתרשם שאם אין כאן תורות בין שדרנים שהחליטו לגבור זה על זה בנדרשות, כי אז אין ספק שמישהו מקבל כאן עמלה סודית בעד קביעת שיאים חרשים במיספר ההשמעות של המלחינים הנכבדים שמי נינו מעל גלי-האחר.

תוכניות קול המוסיקה, לא זה בלבד שהן מכילות משהו לכל מישהו, משל היו כלבו או קניון משוכת, אלא שהן גם מווגות לעיתים קרובות מין כשאינו מינו. כך, בעיקבות קנטטה של באך, לדוגמה, יש שאנו שומעים קטעים מאר פרטה של אופנבר (אם פועל כאן הדימוין בהברה האחרונה של השם?). כל זאת, כמובן, בשעות הבוקר המוקדמות, שעה שכל מה שאדם מבקש לעצמו הוא להחליק אל תוך יומו כלא לחצים מיותרים ובלא — כיצד כותב זאת העוול הזה? — משוא פנים.

אשר למלחיני המאה ה-20 הווכים שיצירו תיהם תושמענה כ"קול" המוסיקלי שלנו, הנה — כמו להכעיס — אלה נמנים כמעט בלי יוצא מהכלל עם המתים, מגוחתם עדן. שהרי סטרא ווינסקי, פולנק, ראוויל, הינדרמית, גרשווין — כל אלה, או שנולדו במאה ה"ש או שהורתם ולידתם בשנים שלפני מלחמת-העולם הראשונה, ובכך, מה נתחדש מאז בשרה המוסיקה?

ואם כבר שואלים שאלות, מה נתרשש בעולם המוסיקלי לפני המאות ה-18 וה-17? והיכן הם בני-דורם המקסימים של שלושת הבית"ים הג" דולים שלנו?

המאה שלנו היתה עדה למהפכות ולמהפכים גדולים, לא רק בשרה הפוליטיקה, הכוח והמיכנה המעמדי של החברה. והנה אירועים הריגורלי, ועיתים גם רבי-רושם אלה, השתקפו גם באס פקלריה של האמנויות החזותיות, כספרות וכי מוסיקה — ואפילו כו השקטה. האם מותר לקוות שמישהו שעדיין לא נושא לחלוטין מן האמנויות טרית עצמו לבחון נושא זה מקרוב?

עתל ברודיא ■

ספרות

אמנון אחינעמי

סיפורו של

מהפכן

עמוס קינן

את והב בסופה

הוצאת כתר, 134 עמ'

כאמצע שנות ה-80 קרה הדבר: יום אחד תור העתונאי והסופר עמוס קינן לביתו, כהרגלו, אחרי העבודה, ומצא שאשתו פתאום לא יודעת מי הוא, בנותיו אינן מכירות אותו והוא נושא בכיסו תעודת-זהות על שם יוחנן לוי. לא נעים: הוא הפך, בדרך כלשהי, למישהו אחר. כך מתחיל "את והב בסופה". קינן-לויין מנסה לא להיתפס לפאניקה ומש-